

1. Trhaviny a explozívne deje	12
1.1. Explózia	12
1.1.1. Chemická explózia	12
1.1.1.1. Explózívne horenie	13
1.1.1.2. Detonácia	13
1.1.1.3. Iniciácia (roznet)	13
1.1.2. Hlavné charakteristiky výbušnín	14
1.1.2.1. Citlivosť	14
1.1.2.2. Výbuchové teplo	14
1.1.2.3. Výbuchová teplota	14
1.1.2.4. Brizancia	15
1.1.2.5. Detonačná rýchlosť	15
1.1.2.6. Hutnosť výbušniny	15
1.1.2.7. Memá hmotnosť	15
1.1.2.8. Pracovná schopnosť trhavín	16
1.1.2.9. Stabilita výbušniny	16
1.1.2.10. Zloženie výbuchových spodín	17
1.1.2.11. Objem výbuchových spodín	17
1.1.2.12. Kyslíková bilancia	17
1.1.2.13. Teplota vzbuchu	17
1.1.2.14. Stabilita detonácie	17
1.2. Klasifikácia výbušnín	18
1.2.1. Traskaviny	18
1.2.1.1. Traskavinová ortuť	18
1.2.1.2. Trinitrozorcínát olovnatý	19
1.2.1.3. Azid olovnatý	19
1.2.2. Streliviny	19
1.2.3. Pyrotechnické zlože	19
1.2.4. Trhaviny	19
1.2.4.1. Rozdelenie trhavín podľa rôznych kritérií	19
1.2.5. Základné zloženie trhavín	21
1.2.5.1. Výbušnínová báza	21
1.2.5.2. Okysličovadlo	22
1.2.5.3. Palivo	22
1.2.5.4. Pomocné látky	22
1.2.6. Základný sortiment priemyselných trhavín a špeciálnych náložiek a ich charakteristiky	23
1.2.6.1. Trhaviny povrchové (farebné označenie obalov - žlté)	23
1.2.6.2. Trhaviny banské skalné (farebné označenie obalov - červené)	27
1.2.6.3. Trhaviny banské bezpečné - protiprachové (farebné označenie modré)	28
1.2.6.4. Trhaviny banské bezpečné - protiplynové I. kategórie (farebné označenie obalov biele)	29
1.2.6.5. Trhaviny banské bezpečné - protiplynové II. kategórie (farebné označenie obalov zelené)	30
1.2.6.6. Trhaviny špeciálne a špeciálne náložky	30
2. Nálože a náloživo	32
2.1. Nálože	32
2.1.1. Sústredené nálože	32

2.1.2. Radové nálože	33
2.1.3. Tvarové nálože	35
2.1.4. Tvarové usmernené nálože	35
2.1.5. Radové usmernené nálože	35
2.1.6. Voľne priložené nálože	36
2.1.7. Voľne uložené nálože	36
2.1.8. Vnútorne nálože	36
2.2. Náloživo	38
3. Formy roznetu a rozniecovadlá	39
3.1. Základné rozdelenie rozniecovadiel	39
3.2. Roznet ohňom	39
3.2.1. Zážihová rozbuška	40
3.2.2. Zápalnica	40
3.3. Roznet ohňom s použitím bleskovice	41
3.3.1. Bleskovica	41
3.3.2. Bleskovicová roznetová sieť	44
3.4. Elektrický roznet	48
3.4.1. Elektrické palníky	48
3.4.2. Elektrické rozbušky	50
3.4.3. Vodiče prúdu	53
3.4.4. Zdroje prúdu	55
3.4.5. Ochrana elektrických roznetových sietí proti účinkom cudzej elektrickej energie	58
3.5. Neelektrický spôsob roznetu	60
3.5.1. Roznetný systém NONEL	60
3.5.1.1. Rozbuška NONEL	62
3.5.1.2. Vedenie NONEL	62
3.5.1.3. Iniciácia systému NONEL	63
4. Trhanie železobetónu, predpäťového betónu, kamenného a tehlového muriva	66
4.1. Konštrukcie z betónu	66
4.1.1. Konštrukcie z prostého betónu	66
4.1.2. Železobetónové konštrukcie	67
4.2. Trhanie vnútornými a priloženými náložami	67
4.3. Trhanie radovými náložami	68
4.4. Úplné prerazenie železobetónových prvkov	68
4.5. Trhanie prvkov z predpäťového betónu	71
4.6. Deštrukcia stavebných konštrukcií	71
4.6.1. Búranie stien	71
4.6.2. Búranie stĺpov	73
4.6.3. Búranie klenieb	73
4.6.3.1. Búranie nízkych klenieb	73
4.6.3.2. Búranie vysokých klenieb	74
4.7. Búranie komínov a veží	75
4.7.1. Deštrukcia tehlového komína	75
4.7.2. Deštrukcia železobetónového komína	77
4.7.3. Deštrukcia veží	78
5. Spôsoby trhania kovových konštrukcií	79
5.1. Kovy a ich vlastnosti	79
5.1.1. Klasifikácia kovov	79
5.1.2. Železné kovy	80

5.1.3. Neželezné kovy	81
5.1.4. Legovacie prvky ocele	81
5.2. Produkty hutného priemyslu	82
5.2.1. Surové železo	82
5.2.1.1. Oceľ	82
5.2.1.2. Liatina	83
5.2.2. Hutné profily	83
5.3. Trhanie oceľových prvkov	84
5.3.1. Trhanie pri dostatku času na prípravu	85
5.3.1.1. Trhanie valcovanej profilovej ocele	87
5.3.1.2. Trhanie zložitých nitovaných alebo zváraných konštrukčných oceľových prvkov	88
5.3.1.3. Trhanie kruhových dutých oceľových stĺpov	89
5.3.1.4. Trhanie oceľových tyčí	89
5.3.1.5. Prerážanie oceľových lán	90
5.3.1.6. Trhanie oceľových prvkov v časovej tiesni	90
6. Možnosti trhacích prác vo vode	91
6.1. Všeobecné podmienky trhacích prác vo vode	91
6.1.1. Trhanie ľadu a odstraňovanie ľadových zátk na rieke	91
6.1.1.1. Ľad a jeho charakteristika	91
6.1.1.2. Trhanie ľadu	93
6.1.1.3. Vytváranie stôk v celistvom ľade	95
6.1.1.4. Trhanie ľadových masív	96
6.1.2. Ochrana mostov pred poškodením pri odchode ľadu	96
6.1.3. Uvoľňovanie plavebnej dráhy od plavidiel uviaznutých v ľade	97
6.1.4. Prehľbovanie a čistenie dna riek	99
6.1.5. Odstraňovanie bariér z oceľových konštrukcií	102
6.2. Povodne	103
6.2.1. Druhy povodní	105
6.2.2. Typy vodných stavieb	105
6.2.3. Haťové prelivy a mosty	106
6.2.4. Hrádze priehrad	108
6.2.4.1. Hrádze z miestneho materiálu	108
6.2.4.2. Betónové hrádze	109
6.2.5. Využívanie trhacích prác pri zväčšovaní prelivu hrádze	111
7. Trhanie dreva a drevených konštrukcií	113
7.1. Charakteristika a vlastnosti dreva	113
7.1.1. Stavba dreva	113
7.1.2. Tvarové vlastnosti dreva	114
7.1.3. Fyzikálne vlastnosti dreva	114
7.1.4. Mechanické vlastnosti dreva	115
7.2. Klasifikácia drevin	115
7.2.1. Ihličnaté dreviny	115
7.2.2. Listnaté dreviny, kruhovito pórovité	116
7.2.3. Listnaté dreviny, roztrúsene pórovité	116
7.3. Výpočet a umiestňovanie náloží na trhanie dreva	117
7.4. Dobývanie pňov	122
7.5. Lesný požiar	123
7.5.1. Základné delenie a charakteristika lesných požiarov	123
7.5.2. Parametre lesného požiaru	125
7.5.3. Spôsoby hasenia lesného požiaru	126

7.5.4. Použitie trhavín pri lesných požiaroch	127
7.6. Veterné kalamity	128
7.6.1. Vznik a pôsobenie vetra	129
7.6.2. Posúdenie územia SR z hľadiska veternosti	130
7.6.3. Vplyv víchrice na lesné porasty	131
8. Zneškodňovanie lavín pomocou trhavín	132
8.1. Kamenné lavíny	132
8.2. Snehové lavíny	132
8.2.1. Terén	133
8.2.1.1. Sklon terénu	133
8.2.1.2. Expozícia	134
8.2.1.3. Tvar a členitosť	134
8.2.1.4. Podklad	134
8.2.2. Počasie	135
8.2.2.1. Vietor	135
8.2.2.2. Teplota	136
8.2.3. Snehové podmienky	137
8.2.3.1. Vznik snehových vločiek	137
8.2.3.2. Snehové vrstvy	138
8.2.3.3. Vlastnosti snehu	139
8.2.4. Typy lavín	140
8.2.4.1. Lavína z prachového snehu (prachová lavína)	143
8.2.4.2. Lavína z mokrého snehu	144
8.2.4.3. Dosková lavína (kryhová, tabuľová)	144
8.2.4.4. Bodová lavína zo suchého snehu	145
8.2.4.5. Bodová lavína z mokrého snehu	145
8.2.4.6. Ľadová lavína	145
8.2.5. Dynamika lavín	145
8.3. Lavínová prevencia	146
8.3.1. Testy stability snehovej pokrývky	147
8.3.2. Test súdržnosti (tvrdosti)	147
8.3.2.1. Sklzný blok a sklzný klin	149
8.3.2.2. Nórska sonda	150
8.4. Úmyselné uvoľňovanie lavín	150
8.4.1. Uvoľňovanie lavín pomocou výbuchov na snehovom povrchu	152
8.4.1.1. Uvoľňovanie lavín pomocou DRO	153
8.4.1.2. Uvoľňovanie lavín ručnými náložami	154
8.4.2. Uvoľňovanie lavín pomocou trhavín uložených vo vývrtoch	155
9. Škodlivé účinky trhacích prác	157
9.1.1. Rozlet úlomkov rozpojovaného materiálu	157
9.1.2. Vzdušná tlaková vlna	157
9.1.3. Seizmické účinky trhacích prác	158
9.1.4. Odhad bezpečnej vzdialenosti od miesta odstrelu	160
9.1.4.1. Druhy základovej pôdy	162
9.1.5. Eliminácia škodlivých účinkov trhacích prác	165
10. Legislatíva trhacích prác a nakladania s trhavinami	166
10.1. Základné pravidlá na zaistenie bezpečnosti a zdravia osôb a ochranu majetku pri manipulácii s výbušninami, výbušnými predmetmi a municiou	168
10.2. Objekty určené na práce s výbušninami, výbušnými predmetmi a municiou	171
10.3. Manipulácia s výbušninami, výbušnými predmetmi a municiou	173

10.4. Trhacie práce.....	174
11. Predpisy o výbušninách	179
11.1. Základné predpisy a výbušninách	179
11.2. Súvisiace predpisy.....	179
11.3. Hlavné zásady vyplývajúce zo zákona SNR č. 51/1988 Zb. (ďalej len zákon) týkajúce sa výbušnín	180
11.4. Základné bezpečnostné pravidlá pre používanie výbušnín a pomôcok na ich použitie vyplývajúce zo zákona SNR č.51/1988 Zb. a Vyhlášky č. 71/1988 Zb.	181
11.4.1. Všeobecná časť	181
11.4.2. Evidencia výbušnín (§ 33 zák. § 27 a 29 vyhl. č. 71/1988 Zb.).....	181
11.4.3. Preprava a prenášanie výbušnín (§ 26 zák., vyhl. č. 78/96 Z.z. a ďalšie súvisiace predpisy).....	182
11.4.4. Dokumentácia a rozsah trhacích prác (§ 27 ods. 4 zák. § 34, 35,74 a Príloha č. 4 vyhl. č.71/1988 Zb.).....	183
11.4.4.1. Dokumentácia trhacích prác.....	183
11.4.4.2. Rozsah trhacích prác	183
11.4.5. Vykonávanie trhacích prác (§ 27 zák. § 36 až 39, § 46 až 78 a ďalšie vyhl. č.71/1988 Zb.).....	183
11.4.5.1. Povoľovanie trhacích prác	183
11.4.5.2. Zakladanie vývrtov	184
11.4.5.3. Manipulačný priestor, bezpečnostný okruh, úkryt pracovníkov a miesto odpalu	184
11.4.5.4. Delenie náložiek.....	185
11.4.5.5. Roznet náloží a roznetové vedenie.....	185
11.4.5.6. Opatrenia po odstrele	185
11.4.5.7. Zlyhávky a ich zneškodnenie	186
Literatúra	187